

Slovesa – 9. část

Přiřaď k podstatným jménům vhodná slovesa – spoj je čarou (napiš do sešitu včetně zadání)

vítr	hraje
hlasatel	závodí
sportovec	skučí
rybář	staví
hudba	létá
zedník	chytá
sníh	hlásí
kachna	se sype

Napiš slovesa do dvou sloupečků podle toho, co označují (do sešitu včetně zadání)

sázet, běhat, stavět, sekát, házet, skákat, vrhat, hrabat, utírat, plavat, malovat, bruslit, zametat, lyžovat

práce

sportování

Najdi slovesa, podtrhni je vlnovkou a nadepiš číslo 5 (napiš do sešitu včetně zadání)

Dobře se učí a pilně čte. Přesně plní své úkoly a nosí ze školy dobré známky. Ve škole se nehádá s učiteli a radí svým spolužákům. Otuzuje se, pravidelně cvičí a sportuje. Nejčastěji běhá kolem parku. Miluje své rodiče a zdraví starší lidi. Chrání menší kamarády. Mluví pravdu, ale neuráží a nepoužívá sprostá slova. Rád pracuje na zahradě, takže doma pomáhá. Okopává záhony, trhá plevel, sází malé stromky. Líbí se mu barevné květiny.

Přečti si text a odpověz na otázky pod textem

Trojská válka

V Malé Asii stávalo v dávných dobách město Trója. Za mohutnými městskými hradbami vládl král Priamos s královnou Hekabou. Jedné noci měla královna podivný sen. Zdálo se jí, že se jí narodilo děťátko. Když je chtěla vzít do náručí, proměnilo se dítě v hořící pochodeň, plameny pochodně přeskočily na hrad, poté na domy a za chvíli hořelo celé město. Královna se probudila poděšena a vyprávěla svůj sen královi. Král zavolal věštce, aby mu vyložili, co královnin sen znamená. Ti řekli, že se královně narodí syn a přinese zkázu celému městu. Chce-li král zachovat život všech i Tróju, ať dá novorozeně odnést do pustých hor. Bude lépe, když zemře, než aby ztratilo život tolik nevinných lidí. Zanedlouho se královně narodil syn. S pláčem se s ním rozloučili a odevzdali dítě sluhům, aby je zanesli do horské pustiny. Sluhům bylo děcka líto, ale báli se neuposlechnout králova rozkazu, neboť znali věštbu. Zanesli dítě do hor a rychle běželi k městu. Opuštěné dítě našla medvědice a odnesla je do jeskyně ke svým medvídatům. Tam vyrůstal chlapec mezi medvědy, sílil, naučit se běhat, jen lidské řeči se nemohl od medvědů naučit. Jednoho dne hledal pastýř zatoulanou ovci a spatřil na pasece opuštěného chlapce, jak si hraje. Vzal ho k sobě do chatrče a od té doby žil chlapec s pastýři. Pomáhal jim hlídat stáda a konečně se naučil i mluvit. Rostl a stal se z něho silný, urostlý mladík. Říkali mu Paris. Jednou když hlídal ovce, se před ním objevily tři krásné bohyně. Héra, Athéna a Afrodita. Bohyně Héra mu podala zlaté jablko a řekla: „Přeme se o zlaté jablko. Má je dostat ta nejkrásnější z nás. Dobře se na nás podívej a pověz, které z nás jablko patří. Dáš-li jablko mně, staneš se nejmocnějším panovníkem na celém světě.“ Athéna se usmála a řekla: „Když dostanu jablko já, budeš nejslavnějším vojevůdcem a vyhraješ každou válku.“ Afrodita řekla: „Dáš-li jablko mně, slibuji ti ženu tak krásnou, že krásnější neviděl svět“ Paris zaváhal a pak podal zlaté jablko bohyni Afroditě. Ve městě se chystala slavnost a závody a pastýři poslali Parida do města, aby vedl k slavnostem býka. A protože byl mladý, silný a odvážný, přihlásil se k závodům. Vedl si tak dobře, že v zápase porazil i své bratry, i nejstatečnějšího z nich Hektora. Král Priamos dal vítěze zavolat k sobě a vyptával se ho, odkud přichází. Paris vyprávěl králi své osudy a král poznal, že mladík je jeho syn. Dojatý Priamos objal Parida, a nestaraje se o věštce, přijal syna na hrad. Opět nalezený syn se shledal s matkou a sourozenci. Bohyně Afrodita na Parida nezapomněla. Slíbila mu nejkrásnější ženu jménem Helena, která byla ženou spartského krále Meneláa. Paris proto postavil loď a vydal se do Řecka. Spartský král Meneláos přijal hosta ze vzdálené Tróje přívětivě a pohostil ho. Netušil, že Paris si přišel pro jeho manželku Helenu. Bohyně Afrodita v jejím srdci probudila lásku, Paris se jí zalíbil a ona se

zalíbila Paridovi. Nakonec ji unesl a odvezl s sebou do Tróji. Jakmile král Meneláos zpozoroval Paridův zločin, vyrazil do Mykén. V Mykénách vládl Meneláův bratr, král Agamemnón. S Agamemnónem se rozhodli pro válku. Ještě téhož dne se rozjeli poslové do všech stran, aby vyzvali řecké hrdiny na válečnou výpravu proti Tróji. Řekové opouštěli své domovy, ženy a děti, matky a otce a odcházeli do Aulidy, kde se shromažďovalo vojsko i loďstvo. Jen ithacký král Odysseus se nechtěl rozloučit s rodinou. Nebyl mocný, ale byl lstivý a moudrý. Proto poslové nechtěli odejít bez něj. Do války vytáhl i Achilleus, nejudatnější hrdina celé výpravy. Říkalo se o něm, že je nezranitelný. Když se narodil, ptala se jeho matka, mořská víla Thetis, jaký bude mít její syn osud. Sudičky jí řekly, že Achilleus bude slavný hrdina, ale v mladém věku padne ve válce. Aby ho ochránila od nepřátelských šípů a mečů, ponořovala ho do kouzelné vody podzemní řeky Styx. Přitom ho držela za patu. Divotvorná voda učinila Achillea nezranitelným na celém těle kromě paty, které se voda nedotkla. V Aulidě se sjelo na dvanáct set řeckých lodí. Vrchním velitelem loďstva se stal král Agamemnón.

Přiblížil se den, kdy trojské hlídky spatřily z městských hradeb stěžně a plachty nepřátelského vojska. Trojští bojovníci se vyhrnuli z města se zbraní v ruce. Vedl je nejstarší syn krále Priama Hektor. Chtěli uhájit břeh. Achilleus vyskočil z lodi a pustil se do boje, že Trójané přehli za hradby města. Město Trója však odolávalo všem řeckým útokům. Po devět let války kolísalo vítězství mezi Trojany a Řeky, po devět let plakaly v Tróji vdovy pro své padlé a asijská půda lačně pila řeckou krev. Desátého roku vypukl mezi Achilleem a králem Agamemnónem spor. Achilleus odmítal bojovat, ale jeho kamarád Patroklos mu vzal výzbroj a šel válčit. Všichni mysleli, že bojuje Achilleus. Dostal se až k trojskému válečníkovi Hektorovi. Vtom ho zranil nepřátelský oštěp. Hektor si všiml, že je Patroklos raněn, probjoval se k němu a zasadil mu smrtelnou ránu. O smrti věrného přítele se dověděl Achilleus ve svém stanu a padl na něho veliký žal. Rozhodl se, že Patrokla pomstí, a tak další den bojoval s Hektorem a zabil ho. Pln hněvu přivázal Hektorovu mrtvolu k svému vozu a na pohanu ji vláčel kolem města před zraky Trojanů, stojících na hradbách. V noci se vydal k Achilleovi do řeckého ležení staříčkový král Priamos a prosil ho, aby mu vydal mrtvého Hektora. Achillea dojaly prosby starého otce a vydal Hektora Priamovi, aby ho s poctami pohřbil. Brzy po smrti Hektorově padl i Achilleus. Paris zasáhl Achillea šípem na jediném zranitelném místě, na patě. Ale i Paris byl po čase zabit a válka stále trvala. Když nepomáhala síla a zbraně hrdinů, napadla Odyssea lest. Poručil postavit ohromného dřevěného koně. V dutém koni se skryl Odysseus s největšími řeckými hrdiny. Ostatní odpluli, jako by se vzdali obléhání. Neodpluli však daleko. Ukryli se za nedalekým ostrovem. Trójané s radostí pozorovali odchod řeckého vojska. Brány Tróje se otevřely a

obyvatelé vyšli na pobřeží. Obcházeli obrovského dřevěného koně a divili se mu. V pobřežních skálách objevili také jednoho Řeka, kterého tam Odysseus lstivě zanechal. Řek padl na kolena a volal: „Nezabíjejte mě, dobří lidé! Jen taktak jsem unikl Řekům. Toho dřevěného koně vám postavili na rozkaz bohů jako dar městu Tróji.“ Trójané Řekovi uvěřili a bez váhání vtáhli dřevěného koně do Tróje. Hostinami a slavnostmi skončil den a město ulehlo ke klidnému spánku. V nočním tichu vyšla na hradby Helena a dala Řekům na moři hořící pochodní smluvené znamení k návratu. Z útrob dřevěného koně vystoupili hrdinové a otevřeli městské brány vojsku, které opět zakotvilo u trojských břehů. Boj vstoupil do města a navštívil každý dům. Město hořelo ze všech stran. Padl i starý král Priamos a skoro všichni z královské rodiny. Helenu si Meneláos odvedl na svou loď. Město lehlo popelem a popel se smísil s krví Trojanů a Řeků. Skončila trojská válka a nikomu nepřinesla dobro. Trójané leželi mrtví v troskách domů a jejich ženy a děti odvedl vítěz do otroctví. Předčasně jásali Řekové nad pádem Tróje. Jen málo z těch, kdo ušli smrti, uzřelo daleký rodný kraj. Válečnou kořist pohlcovaly bouřlivé vlny i s loděmi a s plavci. Kdo doplul domů, nalézal místo svých milých často jen hrob. Jako cizinci se vraceli hrdinové do vlasti a synové nepoznávali tvář vracejících se otců a ženy marně hledaly v tvářích starců drahé rysy svých mužů. Skončila válka, a zlo, které zrodila, kráčelo dál.

Napiš si do sešitu nadpis a otázky a odpověz na ně

Trojská válka

Jak se jmenoval syn, který byl poslán do hor, aby nedošlo ke zkáze Tróji?

O co se přely tři bohyně?

Jak se jmenovala krásná žena, kterou unesl?

Který řecký hrdina měl jediné zranitelné místo na patě?

Jak dlouho trvala válka?

Kdo vymyslel lest na Tróju?

Jaké zvíře Řekové postavili?

Kdo vyhrál?

Co se stalo, když se Řekové vrátili domů?